

"KAISA-MARJA ON PETO HANKKIMAAN"

Opiskelijakirjaston toimistopäällikkö Kaisa-Marja Perttunen eläkkeelle

Lea Toivola

Lentäväksi lauseeksi on muodostunut tunnetun kirjastoalan auktoriteetin toteamus: "Kyllä se Kaisa-Marja on peto hankkimaan." Tämä ei ole ihme, sillä Kaisa-Marjalla oli tapana opiskella yhä uusien kielten alkeita, niin että hän ottaessaan kirjan käteensä tiesi, mitä se käsitteli.

Opiskelijakirjaston toimistopäällikkö Kaisa-Marja Perttunen jää eläkkeelle 1.7.2001. Hän johti Opiskelijakirjaston hankinta- ja luettelointitoimistoa vuodesta 1975. Viime vuodet hän oli osa-aikaeläkkeellä ja vastasi humanistisen tiedekunnan ja yleiskokoelman hankinnasta.

"Kirjallisuudessa Kaisa-Marjalla on fantastinen muisti - parempi kuin minulla. Hän saattoi neuvoa muita asiakkaita, että tällä hyllyllä se kirja on", kertoo antikvariaatin pitäjä **Seppo Hiltunen**. Puutelistalla olevia kirjoja Kaisa-Marja metsästi väsymättä. Vielä viikolla, jolloin hän oli jäänyt lomalle ennen eläkkeelle siirtymistään, hän pistäytyi lauantaina Hiltusen liikkeessä!

Kaisa-Marja osasi ottaa työntekijät myös ihmisinä huomioon. Kun **Seija Karvanen** oli aikoinaan työnottohaastattelussa empinyt : "Kun minulla on nyt kolme pientä lasta, niin mitenköhän pystyn täyspainoisesti työskentelemään...", Kaisa-Marja rauhoitti: "Kyllä asiat pystytään järjestämään."

Lapin tyttö

Jo Kaisa-Marjan eväistä huomasi, että hän on kotoisin pohjoisesta: rieskaa ja viiliä puolukoiden tai lakkojen kera. Kesälomansa hän mielellään ajoitti marjanpoiminta-aikaan ja kevättälvella hän kävi hiihtämässä Kilpisjärven biologisella asemalla.

Kaisa-Marjan koti Pelkosenniemellä joutui sodan loppuvaiheessa saksalaisten hävittämäksi, mutta siellä aiemmin vierailleilla saksalaisilla sotilailla oli jäänyt niin hyvät muistot, että he myöhemmin ottivat yhteyttä.

Isä oli maanviljelijä ja äiti kansakoulunopettaja. Kun äiti myöhemmin muutti Helsinkiin, tyttären silloiset työtoverit **Inka Müller** ja **Maija Oksa** tutustuivat häneen niin hyvin, että kävivät hänen luonaan kylässä.

Kaisa-Marja kirjoitti ylioppilaaksi Kemijärven yhteiskoulusta 1956. Filosofian maisterin paperit hän sai 1973 pääaineenaan suomalainen ja vertaileva kansanrunoudentutkimus.

"Rakastuin tähän työhön"

Kirjastouransa Kaisa-Marja aloitti lukusalin iltaistujana silloisessa Ylioppilaskunnan kirjastossa Leppäsuonkadulla. Hän työskenteli lyhyitä jaksoja Helsingin kaupunginkirjastossa ja Jyväskylän Kasvatusopillisen korkeakoulun kirjastossa. Ylioppilaskunnan kirjasto kuitenkin miellytti Kaisa-Marjaa niin, että hän päätti hakea sinne niin monta kertaa, että onnistuisi. Toinen kerta toden sanoi, ja Kaisa-Marja valittiin amanuenssiksi vuonna 1964.

Ylioppilaskunnan kirjaston vetovoimaa ei voittanut edes **Matti Kuusen** johtama kansanrunoustieteen laitos, jossa Kaisa-Marja toimi assistentin sijaisena 1974-1975. Kirjastonjohtaja **Kaarlo Lausti** oli jäänyt eläkkeelle ja hänen virkaansa hoiti **Sirkka Musikka**. "Sinun on sitten hoidettava Sirkkan hommat", sanottiin Kaisa-Marjalle yllättäen. Hankintatyö oli hänelle täysin uutta, mutta viereisessä huoneessa olevalta Sirkalta saattoi onneksi kysyä neuvoa. Ei kulunut kauan, ennen kuin kävi niin kuin Kaisa-Marja toteaa: "Rakastuin tähän työhön."

Vuosina 1962-63 Kaisa-Marja ja vuosi sitten eläkkeelle jäänyt Inka Müller suorittivat Tampereella kirjastokurssin, joka oli viimeinen **Helle Kannilan** pitämä. Kun Ylioppilaskunnan kirjasto 1974 liitettiin HYKiin, henkilökunnan keskuudessa vallitsi epävarmuus siitä, kuka katsotaan päteväksi. Tampereen kurssin oli tarkoitettu yleisille kirjastoille. Kaisa-Marja suoritti sen lisäksi virkatutkinnon 1970 ja täydensi sitä kirjastotieteen cum laudella 1972.

Lopuksi Kaisa-Marjaa, joka tunnetaan yleensä nimellä Tintti, muistelee **Auli Lumme**: "Kun kirjasto oli vielä Leppäsuolla, kerran kesällä oli niin kuuma, että läksimme Tintti, **Leena Kaikumo** ja minä Hietaniemeen uimaan. Leena ja minä varovaisesti aloittelimme uintia rantavedessä ja pulikoimme koko ajan rannan tuntumassa. Mutta ei mennyt kauan, kun Tintistä oli näkyvissä vain pieni musta piste. Hän oli hetkessä uinut kaukana siintävän saaren lähetyville. En olisi uskonut, millainen vesipeto Tintti on. Aivan uskomaton suoritus!"

Kaisa-Marjan rautaisen kunnon salaisuus lienee siinä, että hän jatkoi uimakautta talvisin avannossa.